

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

BURSY MIĘDZYSZKOLNEJ NR 1 W ZAMOŚCIU

NA ROK SZKOLNY 2019/2020

WROWADZENIE

Bursa Międzyszkolna Nr 1 w Zamościu powstała 01.08.2000 r. na miejscu zlikwidowanego Internatu Zespołu Szkół Budowlanych w Zamościu. Bursa Międzyszkolna Nr 1 w Zamościu jest placówką publiczną zapewniającą opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

Bursa zapewnia opiekę i wychowanie uczniom klas VII i VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży oraz szkół artystycznych, w tym uczniom wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych, w wieku do 24. roku życia.

Wychowanie - to wspieranie wychowanka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełnione przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Profilaktyka - jest procesem chroniącym wychowanka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na pojawiające się już zagrożenia. Celem jest ochrona wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanych jako zachowania ryzykowne. Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia.

„**Wychowanie i profilaktyka** ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Najważniejsze jednak wydaje się to, co łączy wychowanie i profilaktykę - jest to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Dzięki urzeczywistnieniu wartości i norm wychowanek uzyskuje wspólne środowisko wychowawcze, to dzięki nim wychowawcy mogą współpracować (mimo, że preferują różne metody oddziaływań), wreszcie - to w świetle wartości i norm życie człowieka oraz funkcjonowanie społeczeństwa staje się dla wychowanka zrozumiałe”.

prof. Zbigniew Gaś

AKTY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r, w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (z późniejszymi zmianami).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (z późniejszymi zmianami).
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (z późniejszymi zmianami).
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe.
9. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (z późniejszymi zmianami).
11. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów.
12. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. zmienionej w dniu 2 września 1999 r.
13. Statut Bursy.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Przy opracowaniu Programu wychowawczo-profilaktycznego Bursy jako diagnozę przyjęto:

1. Wyniki nadzoru pedagogicznego, w tym ewaluacji wewnętrznej;
2. Sprawozdania z pracy Zespołu Wychowawczego.
3. Sprawozdania wychowawców-opiekunów z pracy w grupach.
4. Sprawozdania z pracy Młodzieżowej Rady Bursy.
5. Sprawozdanie z programu „Szkoła promująca zdrowie”.

Misja Bursy:

Misją Bursy jest opieka, wychowanie i wspieranie wychowanków we wszechstronnym rozwoju zgodnie ze słowami św. Jana Pawła II: „W wychowaniu chodzi o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem... Ażeby umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich”.

Wizja Bursy:

Bursa jest nowoczesną placówką, zapewniającą wysoką jakość opieki i wychowania umożliwiającą młodzieży osiągnięcie sukcesu edukacyjnego i życiowego.

Wartości uznawane przez społeczność Bursy

1. Działalność opieramy na chrześcijańskim systemie wartości, takim jak dobro, prawda i piękno uczymy szacunku, tolerancji i otwartości na drugiego człowieka.
2. Zapewniamy wychowankom opiekę i bezpieczeństwo w bursie.
3. Przygotujemy wychowanków do życia w rodzinie i społeczeństwie.
4. Wychowujemy w duchu patriotyzmu-przybliżamy historię naszej ojczyzny, tradycję i kulturę narodową.

5. Propagujemy zdrowy styl życia - przeciwdziałamy zachowaniom ryzykownym, zachęcamy do uprawiania sportu i turystyki, umożliwiamy przyjemne spędzanie czasu wolnego.
6. Zapewniamy wszechstronny rozwój intelektualny - dajemy równe szanse w zdobywaniu wiedzy wszystkim wychowankom.
7. Kształtujemy wrażliwość estetyczną i artystyczną - umożliwiamy wychowankom rozwój talentów oraz ich indywidualnych zainteresowań organizując różne formy zajęć
8. Stosujemy różne metody aktywizujące wychowanków - umacniamy pogląd, że kształcenie i wychowanie jest procesem trwającym całe życie.
9. Jesteśmy otwarci na szeroką współpracę z rodzicami i najbliższym środowiskiem
10. Wspieramy rozwój samorządności wychowanków
11. Pogłębiaamy wiedzę o własnym regionie i współuczestniczymy w pielęgnowaniu jego tradycji.
12. Współdziałamy z instytucjami wspierającymi działalność Bursy.

Model absolwenta

1. Absolwent naszej bursy dobrze funkcjonuje w swoim środowisku społecznym.
2. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji.
3. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata.
4. Dbą o zdrowie i bezpieczeństwo siebie i innych.
5. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę swojego rozwoju.
6. Posiada umiejętność kształtowania własnego systemu wartości.
7. Jest dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków.
8. Zna swoją godność, ma poczucie własnej wartości, szanuje prawa innych.
9. Jest człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, kierującym się zasadami moralnymi.
10. Wychowanek potrafi odpowiednio zachować się w sytuacjach ryzykownych.

Działania zawarte w Programie wychowawczo-profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Cele programu i sposoby realizacji

Cel I: Działania wychowawcze i profilaktyczne na rzecz bezpieczeństwa – tworzenie przyjaznego środowiska w Bursie.	
Cele szczegółowe	Sposób realizacji
1. Rozpoznanie potrzeb wychowanka i jego środowiska rodzinnego.	- diagnozowanie indywidualnych potrzeb i środowiska wychowanka.
2. Stwarzanie zdrowego i przyjaznego środowiska placówki.	- wspieranie w procesie adaptacji i integracji wychowanka w nowym środowisku; - kształtowanie przyjaznego klimatu w placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji wychowanków i wychowawców, wzmacnianie więzi rówieśniczych.
3. Edukowanie w zakresie bezpieczeństwa.	- wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa oraz właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia; - utrwalanie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
4. Stwarzanie warunków do rozwijania samorządności, odpowiedzialności i demokracji.	- włączanie wychowanków w procesy podejmowania decyzji w bursie; - aktywizacja Młodzieżowej Rady Bursy oraz innych form działalności wychowanków.
5. Współpraca z instytucjami wspomagającymi Bursę w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych.	- prowadzenie wspólnych działań z instytucjami miejskimi.
Cel II: Wspieranie indywidualnego rozwoju wychowanka stosownie do jego potrzeb i możliwości.	
Cele szczegółowe	Sposób realizacji
1. Wspieranie wychowanków w osiągnięciu powodzenia szkolnego.	- kształtowanie i utrwalanie dobrej organizacji czasu przeznaczonego na naukę własną; - rozwijanie umiejętności z zakresu higieny i technik pracy umysłowej; - wspomaganie w rozwoju wychowanka

	<p>z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja metod pracy z wychowankiem zdolnym; - indywidualizacja oddziaływań wychowawczych z wychowankiem mającym trudności w nauce; - współpraca z rodzicami i szkołami wychowanka.
2. Edukacja czytelnicza i medialna.	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowego przekazu; - kształtowanie umiejętności właściwego korzystania z zasobów informacyjnych.
3. Rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień.	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja planów pracy kół zainteresowań; - udział wychowanków w życiu kulturalnym bursy i miasta.
4. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	<ul style="list-style-type: none"> - wspomaganie rozwoju wychowanków o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
5. Edukowanie wychowanków w zakresie doradztwa zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie wychowanków w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.
6. Współpraca z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie rodziców do aktywnego udziału w życiu Bursy i systematycznych kontaktów.
Cel III: Kształtowanie postaw i norm społecznych – wychowanie do wartości.	
Cele szczegółowe	Sposób realizacji
1. Budowanie spójnego systemu wartości i postaw.	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnianie wśród wychowanków więzi z placówką oraz społecznością lokalną, -promowanie i wzmocnianie pozytywnych wzorów i postaw; - aktywne włączanie się w lokalne akcje społeczne.

2. Kształtowanie postawy obywatelskiej i patriotycznej.	- rozwijanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej, wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej.
3. Kształtowanie kulturalnej postawy wychowanka.	- wdrażanie i utrwalanie nawyków kulturalnego zachowania; - propagowanie kultury języka.
4. Kształtowanie postawy prospołecznej.	- rozwijanie wolontariatu, uwrażliwianie na potrzeby innych i ich problemy; - wychowanie w duchu tolerancji.
5. Kształtowanie ról społecznych.	- przygotowanie do życia w rodzinie i społeczeństwie.
6. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych i kompetencji społecznych.	- budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych; - integracja grup wychowawczych; - kształtowanie i wzmacnianie obowiązujących norm społecznych.
7. Prowadzenie działań na rzecz zwiększenia świadomości na temat niepełnosprawności.	- prowadzenie działań zmierzających do pokonywania barier społecznych; - integracja wychowanków.

Cel IV: Kształtowanie postaw prozdrowotnych i profilaktyka.

Cele szczegółowe	Sposób realizacji
1. Promowanie zdrowego stylu życia.	- kształtowanie i utrwalanie nawyków higieniczno-zdrowotnych; - kształtowanie dobrych nawyków żywieniowych; - tworzenie warunków doskonalących sprawność i kondycję fizyczną; - kształtowanie dbałości o estetykę pomieszczeń; - realizacja programu „Szkoła promująca zdrowie”.
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom.	- edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień; - ostrzeganie przed uzależnieniem od substancji psychoaktywnych: dopalaczy, nikotyny, alkoholu, narkotyków, leków. - uświadamianie konsekwencji nadmiernego korzystania z komputera, telefonu, Internetu.

3. Przeciwdziałanie przemocy.	- kształtowanie nawyków właściwego zachowania się w sytuacjach trudnych i stwarzających zagrożenie; - doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, zapobieganie agresji i przemocy.
4. Podejmowanie działań na rzecz ochrony przed chorobami zakaźnymi	- pogłębianie wiedzy na temat zakażeń bakteryjnych i wirusowych; - zwiększanie świadomości na temat higieny.
5. Rozwijanie właściwych postaw wobec środowiska.	- rozwijanie u wychowanków zainteresowania ochroną środowiska naturalnego; - wdrażanie zachowań proekologicznych; - edukowanie w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego na terenie miasta.
6. Podnoszenie kompetencji wychowawców, rodziców i innych pracowników placówki w zakresie edukacji zdrowotnej.	- samodoskonalenie i rozwój warsztatu pracy wychowawcy; - zwiększenie świadomości wychowawców, wychowanków i rodziców w zakresie zdrowia; - profilaktyka zaburzeń psychicznych.

Ewaluacja programu

Efekty wychowawczo-profilaktycznych będą monitorowane na bieżąco.

Sposoby zbierania informacji

- Obserwacja wychowanków w różnych sytuacjach życia bursy.
- Wywiad
- Ankiety
- Analiza dokumentacji pedagogicznej
- Obserwacja i analiza postępów w nauce oraz frekwencji na zajęciach szkolnych wychowanków,
- Aktywne zaangażowanie w życie kulturalne Bursy oraz środowiska lokalnego

Program wychowawczo-profilaktyczny Bursy Międzyszkolnej Nr 1 w Zamościu na rok szkolny 2019/2020 zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej Nr 36/2018/2019 z dnia 28.08.2019 r.